

"למיכל, מירושלים לירושלים. מכל הלב ז'ק",

ירושלים ינואר 1998 – מילות הקדשה שכתב ז'ק דרידה למיכאל על

דף השער לספרו של דרידה "הייה שלום: לעמנואל לוינס.

ענינו כמובן בספרה החדש של מיכל גוברין ירושלים, מקום התאוה

– מסע אל המיתוס.

כאשר החלטנו לקיים את הערב הזה כאן ב"תולעת ספרים" בתל
אביב, ליוותה אותי מידה של סקפטיות באשר לאפשרות הזו. וכל
זאת, בשל הפער התרבותי והפוליטי הפעור בין תל אביב לירושלים.

מי מפחד מירושלים"

מי מתעב את ירושלים

מי מקלל אותה בליבו ובפיו,

מי האומר מה לי ולעיר הדוסים

עיר המשוגעים

עיר עם הדם והשנאה

עיר בה הלל הזקן רודף שלום

בין רסיסי זכוכית ובשר?"

בית ראשון מהשיר "מי מפחד מירושלים", מתוך ספר השירים של מיכל אמרה
ירושלים

המתח הוא בין תל אביב החופשית, הצבעונית, הלהטבית, הזוללת והשופעת המזמנת את מושגי החופש והשחרור ומאזות ים-תיכוניות. וירושלים הקשה, המסוכסכת, נטולת הסובלנות, שכל יומה קהה, ומי שאינו רגיש לנבכי עברה מתקשה להכיר במעמדה.

בספר, לוקחת אותנו מיכל גוברין, מעבר למבט האקטואלי. מתוך מיסוך-החטאים אל מרחבי ההתבוננות הרב שכבתיים. לא ממקום גבוה אלא מפני השטח. לא כמדריכת תיירים בירושלים, אלא כהוגה וסופרת המעמיקה להתבונן בהווייתה. כדרכה, בתעוזה, בחידוש, בבהירות רבה. ספרה מורכב, אבל משאיר את הקורא בתוך חוויה מחשבתית וויזואלית.

מי שקורא את ספרה של מיכל מבקש כמוני, לגייס עצמו למסע רגלי ורוחני בתוך הטופוגרפיה האינטלקטואלית והפיזית של ירושלים לשנותיה.

נדרשת מאתנו הקוראים, מחיקת האובך האקולוגי והפוליטי וגילוי של הנסתר מן העין. או במילים אחרות, גיוס "הגוף" האחד, הפיזי והרוחני, לצלילה לתוך מקורות השיח, וליתר דיוק אל תוך המיתוסים היהודים והאחרים, או כלשונה ל"ארכיון הזיכרון של החברה" שהיא מציפה. אבל, גם בכך אין די. לקריאה המלומדת נדרש כל אחד ואחת לגייס האינטימיות הארוטית ואת התשוקה למקורותיה של המיניות והתאוה. "בלב מיתוס ירושלים טמונה תאוה-אלוהית ואנושית כאחד...ירושלים היא דמות נשית, ותאוה אליה היא תשוקת גבר לאישה. בעקבותיה יצא מסע הספר"

ירושלים הערומה שערוותה גלויה בכל עת, מעבירה את הקורא דרך מרחביהם של המיתוסים שמלווים את הארוטיקה שלה, שהם מטבע הדברים טעונים בתוך אותו ארוס רב פנים, שיש בו כמיהה, מיסתורין, אהבה, עמקות, געגועים, לצד מרכיב שלישי באינטימיות את העמלקות (מלשון עמלק) שיצוגיו המיטיים הם הסכסוך, הקנאה והחורבן. לאמור, הארוס ההיסטורי האפל, הפרוטי והקטלני.

ואולם, כל עסקינן הוא לא באדם בשר-ודם, כי אם מן האדם. אלוהים והאדם כ"עזר כנגדו". כל עסקינן במכורה ובאל הטוב והרע. פיזי וא-פיזי. גוף ולא גוף. ובכל האנשת היחסים כרוח המיתוסים,

כלל-אחדות-האחד: לאמור, אלוהים, עם-אדם והעולם. שמים וארץ, אחד הם.